

verkiezingsprogramma
GroenLinks Eindhoven
2010 - 2014

**GROEN
WERKT**

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

Groen werkt, ook in Eindhoven!

Verkiezingsprogramma GroenLinks Eindhoven 2010-2014

Inleiding: Groen werkt, ook in Eindhoven!

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van GroenLinks Eindhoven. In dit verkiezingsprogramma schetsen wij onze toekomstvisie voor Eindhoven, en laten wij zien hoe we dat willen bereiken.

Eindhoven, onze stad

GroenLinks kiest voor een duurzame, sociale stad, waarin mensen prettig met elkaar wonen in een schone en veilige omgeving. Een levendige, internationale gemeenschap. Een stad met mooie wijken, met kwalitatief goede woningen in allerlei soorten, maten en prijsklassen. Met ruimte voor groen en recreëren. Waar je je burens kent. Waar mensen erbij horen en perspectief hebben, en mogelijkheden hebben om zich te ontplooiën. Waar we technologisch gezien nog steeds voorop lopen, maar dan wel wat betreft duurzame innovatie. Een stad die een broedplaats is voor de creatieve industrie.

Samenleving in verandering

Dit ideaalbeeld voor onze stad schetsen wij op een moment dat de samenleving in verandering is. De solidariteit tussen mensen, tussen generaties, staat onder druk. Daar zijn verschillende oorzaken voor.

Ons land, en ook Eindhoven, vergrijst. De behoefte aan zorg neemt toe. Ondanks de vele inspanningen van de gemeente is de kloof tussen mensen die wel en niet meekunnen in onze samenleving onveranderd groot. GroenLinks onderschrijft van harte het uitgangspunt dat iedereen mee moet kunnen doen, maar wij zien tegelijkertijd risico's. Want hoe kunnen we straks licht dementerenden in hun thuissituatie begeleiden, en welke kansen krijgen jongeren met een verstandelijke beperking om mee te doen? Mensen worden geacht om meer zelf – met steun van hun omgeving – op te lossen. Maar wat als je kinderen ver weg wonen, of je je burens niet kent? Den Haag bezuinigt komende jaren stevig op onder andere de zorg voor kwetsbaren. De verantwoordelijkheid voor de gevolgen hiervan wordt steeds meer bij de lokale overheid neergelegd. Met de toenemende behoefte aan zorg zal dus ook de druk op gemeentelijke voorzieningen verder toenemen. Uitgangspunt voor GroenLinks is dat iedereen erbij hoort, en iedereen kansen moet krijgen om mee te doen. Wie dat zelf niet kan, moet kunnen terugvallen op ondersteuning van de overheid om zich daarin te ontwikkelen.

De solidariteit staat ook onder druk doordat mensen steeds minder makkelijk verschillen in elkaars gewoonten accepteren. Dat heeft ook effect op Eindhoven. Hoe tolerant zijn we als het gaat om spelende kinderen, 'hangjeugd' of 'scheurende scootmobielers'? Voelen we ons ongemakkelijk als mensen in een andere taal met elkaar spreken? Zijn we wel betrokken bij wat er speelt in onze eigen straat? GroenLinks kiest voor de dialoog. Dialoog tussen buurtbewoners, zodat zij geen vreemden van elkaar zijn, en elkaar bij problemen weten te vinden en samenwerken aan een oplossing. Dialoog tussen jong en oud, zodat we elkaars behoeften wat beter leren begrijpen.

De economische crisis heeft ook in Eindhoven en de regio nadrukkelijk sporen nagelaten. Mensen hebben hun baan verloren en komen noodgedwongen aan de zijlijn te staan. Extra inzet op welzijn, participatie en ontplooiingskansen voor deze mensen is noodzakelijk. Naast de economische crisis hebben we ook te maken met de klimaatcrisis waarvan we wereldwijd de gevolgen ondervinden. Beiden moeten in samenhang aangepakt worden, ook op lokaal niveau. GroenLinks vindt dat overheden, maar ook bedrijven en individuele consumenten in de toekomst duurzamere keuzes moeten maken als we willen dat Eindhoven een leefbare stad zal blijven. Komende jaren moeten we daarom een nieuwe balans vinden, waarbij we stevig gaan inzetten op de kansen die we zien om duurzame economische ontwikkelingen samen te laten gaan met maatregelen die goed zijn voor mens en milieu.

Groen werkt!

De politiek zal antwoorden moeten gaan geven op deze maatschappelijke veranderingen. GroenLinks neemt daarbij haar verantwoordelijkheid en maakt duurzame, groene en sociale keuzes. Voor ons staat daarbij rechtvaardigheid, respect en solidariteit, tussen Eindhovenaren maar ook tussen Eindhovenaren en inwoners elders in de wereld, centraal.

In dit programma leest u op hoofdlijnen hoe GroenLinks die keuzes op lokaal niveau wil maken. Wij hebben daarbij gekozen om 6 grotere thema's te belichten. Wij hopen dat ons programma u aanspreekt. Omdat groen werkt, ook in Eindhoven!

Hoofdstuk 1: Meedoen werkt!

Meedoen is een kernbegrip voor GroenLinks Eindhoven. Wij vinden dat iedereen de kans moet krijgen om deel te nemen aan het maatschappelijke leven en erbij te horen in de stad. Omdat wij denken dat het belangrijk is dat iedereen zich thuis voelt in zijn of haar buurt, om te weten dat jouw inbreng er toe doet. Zodat je je, samen met anderen, medeverantwoordelijk voelt voor je leefomgeving.

Voor sommige mensen gaat meedoen als vanzelf. Ze volgen opleidingen, vinden een betaalde baan, zodat ze in hun eigen levensonderhoud en dat van hun gezin kunnen voorzien. Ze kunnen zich ontplooien op het werk of door het volgen van cursussen, en daarnaast doen ze soms nog vrijwilligerswerk of zorgen ze voor een naaste.

Meedoen is niet voor iedereenzelfsprekend. Er zijn allerlei redenen waarom het mensen (tijdelijk) niet lukt om op eigen kracht mee te doen. In die gevallen vindt GroenLinks dat de overheid een handje moet helpen zodat mensen hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid (her)vinden. Een aantal redenen waardoor mensen belemmerd kunnen worden om mee te doen, en de keuzes die GroenLinks maakt om mensen hierbij te ondersteunen, noemen we in dit programma:

Leven met een beperking

Mensen met een beperking worden vaak in hokjes geduwd. We zien vooral hun gebreken en realiseren ons onvoldoende welke kwaliteiten zij bezitten. GroenLinks vindt dat ieder mens kwaliteiten heeft en iets kan bijdragen. Wij vinden dat mensen daarom vanuit deze positieve gedachte aangesproken zouden moeten worden. Het beleid moet ingericht zijn om maatwerk te leveren. Voor ieder mens een passend plan. Wij denken dat je daarmee duurzame resultaten bereikt. De overheid moet zich er dan ook vooral op richten om mensen met een beperking zoveel mogelijk dezelfde kansen te geven om mee te doen als ieder ander. De wet maatschappelijke ondersteuning legt de verantwoordelijkheid hiervoor in eerste instantie bij mensen zelf en hun directe omgeving: familie, burens of vrienden. GroenLinks is voorstander van betrokkenheid van de netwerken om deze mensen heen en het inzetten van ervaringsdeskundigen en vrijwillige buddy's. Maar we vinden ook dat de gemeente de verantwoordelijkheid heeft om de randvoorwaarden te organiseren, en daar waar mensen het zelf niet kunnen, om mensen hierbij te ondersteunen.

Wat wil GroenLinks?

- *De kwaliteiten van mensen vormen het uitgangspunt, door het bieden van maatwerk sluiten we daarbij aan;*
- *Inzetten van ervaringsdeskundigen en vrijwillige buddy's;*
- *Als iemand geen netwerk heeft om op terug te vallen, kunnen zij rekenen op ondersteuning van de overheid.*

Als je een laag inkomen hebt

Een laag inkomen kan een belemmering zijn om mee te kunnen doen. Daarom moet de gemeente, naast andere participatiebevorderende maatregelen, zorgen voor lokale inkomensondersteunende maatregelen, ter aanvulling van de uitkeringen die mensen van de landelijke overheid krijgen.

Wat wil GroenLinks?

- *De gemeente zorgt voor lokale inkomensondersteunende maatregelen ter aanvulling op landelijke uitkeringen;*
- *De gemeente moet mensen stimuleren om gebruik te maken van voorzieningen waar ze recht op hebben;*
- *De gemeente moet stevig inzetten op preventieve maatregelen, zoals bv. budgetteringscursussen.*

Als je je buitengesloten voelt op basis van je afkomst

Eindhoven is een gemeente in beweging waar mensen met allerlei nationaliteiten tijdelijk of voorgoed hun plek hebben gevonden. De inbreng van al deze culturen verrijkt onze samenleving. Dat is nu zo, maar is ook altijd zo geweest (denk daarbij bijvoorbeeld aan de komst van de Drenthenaren om bij Philips te werken, of aan de komst van de Spanjaarden, die ook nu nog zorgen voor een levendige Spaanse gemeenschap in Eindhoven). GroenLinks vindt dat het samenleven met verschillende culturen een verrijking is voor onze gemeenschap. Dat er naast die verrijking ook problemen zijn erkennen wij. Immers, geen glans zonder wrijving! Om die problemen op een passende manier aan te pakken is het wel nodig dat we de oorzaken goed hebben geanalyseerd.

Problemen die lijken samen te hangen met afkomst hebben vaak dieper liggende oorzaken. Zoals de sociale omstandigheden, lage inkomens, geen werk, slechte huisvesting, internationale verhoudingen. We moeten ons niet blind staren op incidenten en randverschijnselen maar problemen aanpakken bij de wortels.

Wat wil GroenLinks?

- *Bij het ontwikkelen van beleid gericht op participatie en diversiteit wil GroenLinks aandacht voor achterliggende sociaal-economische problemen in plaats van alle oplossingen zoeken in de etnische achtergrond van mensen;*
- *De beperkingen die mensen ondervinden staan centraal bij het zoeken van manieren om mensen meer te laten participeren, niet de doelgroep of etniciteit waar ze toe behoren.*

Als je nieuw in Nederland bent

Nieuwe Nederlanders moeten hun weg nog weten te vinden en de taal nog leren voordat we van hen kunnen en mogen verwachten dat ze volwaardig meedoen. Het volgen van inburgeringscursussen is een goed onderdeel van het integratieproces. GroenLinks vindt dat deze cursussen niet verplicht gesteld moeten worden. Beter dan dwang is het om mensen te verleiden tot deelname: door hen te laten zien welke voordelen deelname voor hen heeft. Een goede inburgeringscursus sluit aan bij de kennis, behoefte en omstandigheden van de nieuwkomer. Daarom kiest GroenLinks voor maatwerk. Daarnaast houden we vast aan het bestaande milde sanctiebeleid van de gemeente Eindhoven, omdat wij denken dat strenge sancties averechts werken en mensen ontmoedigen om deel te nemen.

Niet iedereen die nieuw in Nederland komt krijgt uiteindelijk een verblijfvergunning. GroenLinks vindt dat de lokale overheid vanuit haar zorgplicht voor haar inwoners ook verantwoordelijk is voor de opvang van illegalen, totdat duidelijk is of mensen recht hebben op een verblijfsvergunning of op menselijke wijze worden uitgezet.

Wat wil GroenLinks?

- *Inzet op voorlichting voor inburgeringscursussen, zodat mensen zelf in staat zijn om de voordelen van de inburgeringscursus te zien en gemotiveerd raken om deel te nemen;*
- *Maatwerk bieden bij inburgeringstrajecten;*
- *Milde sanctiebeleid voor inburgering handhaven;*
- *Illegalen hebben recht op opvang zolang zij niet of een verblijfsvergunning hebben of op menselijke wijze zijn uitgezet.*

Als je dak- of thuisloos bent

GroenLinks wil dak- en thuislozen weer perspectief geven. Iedere Eindhovenenaar heeft recht op huisvesting, een inkomen en een zorgverzekering. De gemeente is verantwoordelijk voor het realiseren van voorzieningen voor de opvang van daklozen. Bij het aanwijzen van locaties voor huisvesting dient zij haar rug recht te houden als er weerstand ontstaat vanuit buurten en wijken. Immers, ook deze mensen hebben recht op een eigen plek in onze stad. Tegelijkertijd vindt GroenLinks wel dat de gemeente buurtbewoners actief moet betrekken bij het invullen van de randvoorwaarden als een voorziening wordt gerealiseerd en dat alles in het werk gesteld moet worden om overlast zo veel als mogelijk te voorkomen.

Naast huisvesting is begeleiding van cliënten heel belangrijk, om ervoor te zorgen dat mensen weer een zinvolle invulling van hun leven krijgen. Uitgangspunt is dat ieder mens kwaliteiten heeft. Ervaringsdeskundigheid kan hierbij een belangrijke rol spelen, zowel in beleidsontwikkeling als in de hulp- en dienstverlening.

Wat wil GroenLinks?

- *De gemeente wijst locaties aan voor daklozenopvang en betreft buurt- en wijkbewoners bij het opstellen van de randvoorwaarden;*
- *De gemeente betreft cliënten zelf en ervaringsdeskundigen bij ontwikkeling van beleid en invulling van trajecten gericht op participatie.*

Laaggeletterdheid

Veel meer mensen dan wij denken hebben moeite met lezen of schrijven. Het helpt niet dat onze samenleving steeds ingewikkelder wordt: in hoog tempo veranderen de toch al ingewikkelde regels en steeds meer informatie is enkel toegankelijk via de digitale snelweg. Voor laaggeletterden en mensen die moeite hebben met de taal is het hierdoor soms moeilijk om hun weg te vinden. Formulieren invullen wordt een onoverkomelijke drempel en mensen maken daardoor geen gebruik van datgene waar ze recht op hebben.

Wat wil GroenLinks:

- *De overheid moet blijven inzetten op vereenvoudiging van de regels;*
- *Bij overheidsvoorlichting dient gebruikt te worden gemaakt van verschillende media (schriftelijk, digitaal, gesproken);*
- *De gemeente moet ondersteuning bieden bij het invullen van formulieren. De PIT-teams worden daarom gehandhaafd.*

Als je zorg en werk wilt combineren

Het is niet voor iedereen even gemakkelijk om zorg voor kinderen of bv ouders te combineren met (on)betaald werk. Immers, naast de gewone zorgtaken wordt de mantelzorger door de veranderingen die het Rijk oa in de AWBZ heeft doorgevoerd steeds meer belast. GroenLinks vindt dat mensen de ruimte moeten krijgen om te participeren, ook als zij zorgtaken op zich nemen. De gemeente moet zich daarom inzetten om mensen met zorgtaken en mantelzorgers in de gelegenheid te stellen om mee te doen.

Wat wil GroenLinks?

- *Mantelzorgers dienen ondersteund te worden, zodat zij niet overbelast raken door de zorg voor hun naaste. Iedere situatie is anders, dus er moet maatwerk geleverd worden. Bv. door de sollicitatieplicht voor mantelzorgers met een uitkering soepel toe te passen, of door voor mantelzorgers die de zorgtaak combineren met betaald of onbetaald werk voorzieningen te treffen om de zorgtaak tijdelijk over te nemen als dat nodig is (respijtzorg);*
- *De gemeente kan door bv. het afstemmen van openingstijden van spilcentra, scholen en kinderopvang op werktijden van ouders mogelijkheden creëren zodat mensen naast de zorg voor kinderen in staat gesteld worden te werken. Daarnaast kan de gemeente middels regelgeving en locatiebeleid type en spreiding van buitenschoolse opvang en kinderopvang stimuleren.*

Je bent jong en je wilt wat

De jeugd heeft de toekomst, daarom vindt GroenLinks het extra belangrijk dat jongeren de kans krijgen om mee te doen en zich te ontplooien. Met 90% van de jongeren in onze stad gaat het goed. Omdat er al snel over jongerenproblematiek wordt gesproken is het goed om dat nog eens te constateren. Jongeren hebben ruimte nodig om in hun tienertijd te groeien naar volwassenheid. Daar hoort ook experimenteergedrag bij. Activiteiten, acceptatie en preventie zijn altijd een eerste stap. Als er daadwerkelijk sprake is van overlast zal zo vroeg mogelijk geprobeerd moeten worden om het gedrag van jongeren te beïnvloeden. Voor de echt notoire overlastgevers is een lik-op-stuk-benadering noodzakelijk voor zowel de jongere zelf en als signaal voor de meelopers.

De openbare ruimte is van iedereen. Dus ook van jongeren. De inrichting van de openbare ruimte dient rekening te houden met de aanwezigheid van kinderen en jongeren. Uiteraard is het belangrijk dat er voldoende speelgelegenheden zijn in de buurten van de stad. De vraag is of dat meer van hetzelfde moet zijn. Volwassenen kunnen allemaal de vraag beantwoorden hoe zij hun eigen jeugd door hebben gebracht. Velen zullen zich herinneren hoe ze buiten in bosjes speelden, hutten bouwden en konden rennen en ravotten omdat er ruimte voor was. Dat is in een stedelijke omgeving steeds moeilijker geworden. Het project Buiten richt zich op het verbinden van groene zones zoals grotere groenvoorzieningen en bosjes zodat kinderen weer volop in de openbare ruimte kunnen opgroeien. GroenLinks vindt dit een aansprekend streven en wil initiatieven hierin steunen. Om jongeren een plek te geven in buurten is een samenspel van voorzieningen en activiteiten nodig. Om meer ruimte te creëren en te voorkomen dat er een onwerkbaar concentratie op één plaats komt is het goed dat scholen na schooltijd ruimte bieden aan jongeren om ook daar te verblijven. Dit kan worden versterkt en uitgebouwd.

De werkloosheid onder jongeren groeit snel. Nieuwkomers hebben het moeilijk op de arbeidsmarkt. De gemeente neemt een actieve (regie)rol om jeugdwerkloosheid te bestrijden. Zij brengt bedrijven, instellingen en scholen bijeen om tot een plan van aanpak te komen en levert een financiële bijdrage om banen voor schoolverlaters te creëren. Zelf geeft de gemeente het goede voorbeeld door het aantal stageplaatsen bij de gemeente met 20% uit te breiden. De gemeente moet de wet WIJ (Wet Investeren in Jongeren) uitvoeren waarbij jongeren tot 27 jaar niet meer in aanmerking komen voor een bijstandsuitkering. Het risico bestaat dat jongeren die niet direct studie of een baan vinden in de knel komen. Om te voorkomen dat jongeren tussen wal en schip vallen, levert de gemeente maatwerk bij de uitvoering van de wet en voorkomt dat jongeren zonder

inkomen aan de kant staan.

Eindhoven wil niet dat over jongeren wordt gepraat maar met jongeren. Op tal van innovatieve manieren worden jongeren betrokken bij het tot stand komen van beleid zeker daar waar het henzelf betreft. Hierbij kan worden gedacht aan het oprichten van panels, het gebruik maken van internet en het beter aansluiten bij activiteiten van jongeren om daar aan opinievorming te doen.

Wat wil GroenLinks?

- *Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met de wensen van jongeren;*
- *Ruimte voor natuurlijk speelplekken;*
- *Meer naschoolse activiteiten op school;*
- *De gemeente maakt samen met bedrijven, instellingen en scholen een plan van aanpak om jeugdwerkloosheid te bestrijden;*
- *De gemeente stelt een budget beschikbaar om banen voor schoolverlaters te creëren;*
- *De gemeente neemt in de komende coalitieperiode 20% meer stagiaires aan;*
- *Maatwerk voor jongeren die een beroep doen op de WIJ;*
- *De gemeente betreft jongeren bij de totstandkoming van het beleid.*

Hoofdstuk 2: Samen wonen in een leefbare buurt

Samen prettig wonen in een leefbare buurt hangt af van een aantal factoren: Zijn er voldoende, kwalitatief goede woningen, hoe zijn de straten ingericht, is er genoeg groen, speelruimte en parkeergelegenheid. Zijn er voorzieningen in de buurt zoals winkels, scholen en ontmoetingsplekken voor jong en oud. Maar ook hoe of je je betrokken voelt bij de buurt, de mensen om je heen kent, of je je veilig voelt op straat.

Als je fijn wilt wonen

De mogelijkheid om Eindhoven uit te breiden met nieuwbouwwijken is beperkt: de stad loopt ruimtelijk gezien tegen haar grenzen aan. Nieuwbouw aan de rand van de stad gaat ten koste van de (toch al spaarzame) groengebieden. Daar is GroenLinks tegen. Wij kiezen voor nieuwbouw op bestaande locaties binnen de bebouwde kom (inbreiding). Dit doen we met respect voor bestaande kwaliteiten van onze wijken: historische en andere beeldbepalende gebouwen, oude stadsstructuren zoals pleinen en verbindingswegen en bestaande groenvoorzieningen.

Als we ervoor kiezen om te gaan bouwen moeten we eerst bekijken of er bestaande leegstaande gebouwen zijn die hergebruikt kunnen worden. Zo kunnen lege kantoorpanden gebruikt worden door bedrijven of om tijdelijke huisvesting voor studenten of kunstenaars te realiseren. Op het moment dat nieuwbouw noodzakelijk is, kiezen we ervoor om duurzaam, slim en compact te bouwen. Op die manier willen we het milieu niet onnodig belasten en groen behouden voor onze inwoners.

GroenLinks kiest voor gedifferentieerde wijken. Dat betekent dat er in wijken en buurten voldoende verschillende woningtypes aanwezig moeten zijn, bv. appartementen, eengezinswoningen en combinaties van woon- en werkruimte. Daarnaast vinden we dat er woningen moeten zijn in verschillende prijsklassen, zowel huur als koop. Het is een taak van de overheid om ervoor te zorgen dat er voldoende betaalbare huur- en koopwoningen zijn, zodat ook starters en minima een goede woning kunnen vinden. Daarnaast vindt GroenLinks dat de overheid verantwoordelijk is voor voldoende aanbod van woningen voor mensen met een beperking en ouderen, zodat ook zij midden in de samenleving kunnen staan.

Wonen is meer dan een dak boven het hoofd hebben. Daarom is niet alleen de kwaliteit van een woning van belang, maar ook in welke wijk dat de woning staat, en welke voorzieningen er zijn. GroenLinks vindt het erg belangrijk dat mensen in de wijken de gelegenheid hebben om elkaar te ontmoeten. Daarvoor dienen in iedere wijk voorzieningen aanwezig te zijn, bv. een spilcentrum, een buurthuis, of bv. een parkje, een winkel of een buurtcafé. De gemeente is in sommige gevallen zelf verantwoordelijk voor het realiseren van dergelijke ontmoetingsplekken, of zorgt ervoor dat andere partijen, zoals woningstichtingen of winkeliers, voorzieningen realiseren.

GroenLinks vindt dat er in de wijken ruimte moet zijn voor kleinschalige economische activiteiten, zoals winkeltjes of kleine bedrijfjes. Dit vergroot de levendigheid van de wijk, en daarmee de leefbaarheid. Een goede spreiding van voorzieningen is bovendien erg belangrijk voor ouderen, die langer zelfstandig in de wijk wonen.

Het ruimtelijk beleid heeft geleid tot een scheiding tussen wonen en werken in de stad. Nu we meer een diensteneconomie worden - met bijvoorbeeld veel eenmansbedrijven – komen er meer mogelijkheden om werken weer terug in de wijken te brengen. De gemeente dient dit te stimuleren door dit als uitgangspunt mee te nemen voor nieuwe wijkvernieuwingsgebieden. Faciliteren kan door bijvoorbeeld het stimuleren van initiatieven van winkeliers en bedrijven die de samenhang in de buurt kunnen versterken en het wegnemen van belemmeringen in bestemmingsplannen voor economische initiatieven in buurten.

Wat wil GroenLinks?

- *Nieuwbouw alleen binnen de huidige bebouwde kom (inbreiding);*
- *Hergebruik van gebouwen gaat voor nieuwbouw;*
- *Behoud van groengebieden in en om Eindhoven, versterking en verbinding van de groengebieden en bescherming van de groene en ecologische hoofdstructuur;*
- *De gemeente zorgt voor voldoende betaalbare en aangepaste woningen voor minima, starters, ouderen en mensen met een beperking;*
- *De gemeente zorgt voor ontmoetingsplekken in de wijk of stimuleert andere partijen daarin te voorzien;*
- *De gemeente stimuleert werken in de wijk door dit als uitgangspunt mee te nemen in de wijkvernieuwingsgebieden en regelgeving – waar die belemmerend werkt - aan te passen.*

Het is jouw buurt

Het gaat dus niet alleen om wonen, maar ook om samen wonen, en samen vorm geven aan je eigen wijk. De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in het betrekken van bewoners bij ontwikkelingen in de wijk. GroenLinks wil die ambitie nog verder verhogen: daarom kiezen wij voor behoud van de huidige mogelijkheden voor burgers om mee te denken en te beslissen over hun eigen wijk, en willen we experimenten met verdergaande vormen van burgerparticipatie.

Ook in tijden van bezuinigen willen wij de budgetten voor buurtbetrokkenheid en de subsidies voor wijkactiviteiten behouden. In de wijkvernieuwingsgebieden en actiegebieden zijn soms zelfs extra aandacht, inzet en middelen nodig. Hiermee houden wij rekening bij het verdelen van gelden.

GroenLinks wil experimenteren met verdergaande vormen van burgerparticipatie door de regie voor buurtprojecten neer te leggen waar die hoort: bij de buurtbewoners zelf, in afstemming met andere gebruikers (zoals mensen die in de buurt werken) en met ondersteuning van professionals (zoals welzijnswerkers en buurtambtenaren). De beschikbare middelen voor een buurt gaan in één pot en samen wordt er bepaald waaraan het wordt besteedt. Daartoe dienen eerst prioriteiten met elkaar afgesproken te worden.

Dit vraagt een andere opstelling van de politiek: Nadat de Raad de kaders vaststelt mag de buurt de invulling gaan bepalen. De politiek moet dan accepteren dat de buurt haar eigen keuzes maakt en zelf beslist wat zij het belangrijkste vindt. De buurt is immers van de mensen die er wonen en werken. Dit model vraagt wel om actieve en representatieve bewonersorganisaties, waar iedereen aan mee kan doen. Met name jongeren en allochtonen worden nog onvoldoende bereikt. De gemeente en de Eindhovense welzijnsorganisaties ondersteunen bewoners hierin.

Wat wil GroenLinks?

- *Regie van buurtprojecten bij de buurtbewoners zelf;*
- *behoud van de huidige subsidies voor buurtbetrokkenheid en wijkactiviteiten;*
- *verdergaande experimenten met burgerparticipatie waarbij het uitgangspunt is dat bewoners van een buurt zelf bepalen wat er in hun buurt belangrijk is.*

Hoofdstuk 3: Een veilige stad

In landelijke onderzoeken naar veiligheid en veiligheidsbeleving scoort Eindhoven doorgaans slecht. Dat heeft ons het stempel van “onveiligste stad van Nederland” opgeleverd. Een twijfelachtige titel, die om meer onderzoek vraagt. Want is dat werkelijk het geval? Sommige cijfers kunnen op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Zo kan de hoogte van het aantal aangiften van fietsendiefstal betekenen dat er relatief veel fietsen worden gestolen, maar ook dat er relatief veel aangifte gedaan wordt omdat het vertrouwen in de politie groot is en men denkt dat het zin heeft om aangifte te doen.

Veiligheid is geen absolute wetenschap. Veiligheid hangt samen met het gevoel dat mensen hebben

en eerdere ervaringen die mensen hebben meegemaakt: veiligheidsbeleving. Voel je je bv. onveilig als er op vrijdagmiddag een groep bierdrinkers op het Frans Leharplein rondhangt? Of hoort dat nu eenmaal bij de grote stad? Dat is een persoonlijke beleving.

Voorkomen is beter...

GroenLinks constateert dat de tolerantie naar elkaar afneemt. We accepteren minder snel dat mensen anders zijn en daarmee ook andere gewoonten hebben. Daardoor ervaren we steeds sneller overlast. Naast het afnemen van tolerantie wordt de roep om stevig ingrijpen harder. Dat is in onze ogen echter nooit een oplossing. Natuurlijk dient een strafbaar feit vervolgd en bestraft te worden. Maar straffen alleen leidt zelden tot betere burgers. Daarom vindt GroenLinks dat er meer aandacht naar preventie moet gaan. Door de achterliggende problemen, zoals een gebrek aan perspectief of aan sociale controle, aan te pakken willen we voorkomen dat mensen verleid worden tot crimineel gedrag. Daar ligt bij uitstek de taak van de lokale overheid.

GroenLinks vindt daarom dat de gemeente zich moet inzetten voor het creëren van kansen voor risicogroepen, bv. voor voortijdig schoolverlaters, omdat onderzoeken hebben aangetoond dat zij relatief vaker worden verdacht van en vervolgd voor strafbare feiten. Dat heeft in onze ogen meer en beter effect dan enkel repressie als het delict al is gepleegd. Afstemming tussen beleidsterreinen en integrale samenwerking is daarbij erg belangrijk, dat dient door gemeente te worden gestimuleerd.

Er is steeds minder sociale controle in onze samenleving. Deels leggen we de verantwoordelijkheid om elkaar aan te spreken op ons gedrag bij de overheid, deels laten we dingen sneller op hun beloop. GroenLinks denkt dat het de veiligheid ten goede komt als we elkaar weer rechtstreeks aanspreken. Daar heeft iedereen een verantwoordelijkheid in. De overheid kan daarbij een ondersteunende rol spelen, door bv. welzijnswerkers in te zetten om partijen bij elkaar te brengen.

Wat wil GroenLinks?

- *Stevige inzet op preventie;*
- *Extra aandacht voor kansen van risicogroepen.*

Je veilig voelen op straat

Om de veiligheid in de openbare ruimte, zoals in winkelcentra, te bevorderen worden door gemeente, politie, bewoners en winkeliers veiligheidsketens opgesteld. In de veiligheidsketen wordt per stap afgesproken wie welke bijdrage kan leveren om een gebied veiliger te maken. Preventie is altijd de eerste stap. Tijdelijke inzet van camera's wordt alleen overwogen in uitzonderlijke situaties als alle overige stappen in de veiligheidsketen zijn uitgevoerd.

Wat wil GroenLinks?

- *Veiligheidsketens om de veiligheid van bv. winkelcentra te bevorderen;*
- *Camera-inzet alleen als uiterste middel als al het overige is geprobeerd.*

Softdrugs

Het huidige softdrugsbeleid, waarbij de voordeur van coffeeshops wordt gedoogd maar de aanvoer via de achterdeur illegaal is, belemmert in onze ogen het functioneren van coffeeshops en draagt daarmee bij aan onveiligheid. GroenLinks is voor legalisering van softdrugs. Het landelijke softdrugsbeleid kunnen wij lokaal niet veranderen. Dat dient landelijk of internationaal geregeld te worden. Zo lang dat niet het geval is zet GroenLinks in op lokale mogelijkheden:

Wat wil GroenLinks?

- *Meer (kleinere) coffeeshops ipv. enkele grote, om de spreiding te bevorderen. Ook in de regio zouden coffeeshops moeten komen;*
- *De 200 metergrens rond scholen, waarbinnen coffeeshops niet gevestigd mogen worden, heeft in onze ogen weinig zin en kan daarom afgeschaft worden. Wel dient de leeftijdsgrens bij verkoop van softdrugs goed in acht te worden genomen;*
- *Eindhoven ondersteunt een proef met een gemeentelijke of door de overheid gecontroleerde kwekerij;*
- *De gemeente zorgt voor goede voorlichting over drugs.*

Hoofdstuk 4: Cultuur: investeren in mensen

Al bijna een decennium staat het cultuurbeleid in Eindhoven onder druk. Bezuiniging op bezuiniging, moeizame discussies, geforceerde compromissen. De knelpunten kregen meer aandacht dan de kansen. Afgelopen periode is geprobeerd om voor eens en altijd schoon schip te maken: knelpunten op te lossen en nieuw beleid vast te stellen die voor de toekomst de uitgangspunten voor de subsidiëring van de culturele sector gaan betekenen. GroenLinks vindt dat het nieuwe beleid lang op zich heeft laten wachten en dat knelpunten moeizaam of niet voldoende zijn opgelost. De effecten van het nieuwe gemeentelijke beleid "Cultuur Totaal" worden pas in de komende coalitieperiode zichtbaar. Hoe zorgen we ervoor dat Cultuur Totaal geen rookgordijn blijkt, een mooi nieuw jasje maar met dezelfde inhoud? Om te toetsen of wij vinden of de juiste resultaten worden bereikt is het belangrijk om terug te gaan naar de basis en te beschrijven wat cultuur voor ons betekent en welke keuzes daaruit voortvloeien.

Cultuur is wie wij zijn

Cultuur is meer dan kunst in een museum of voorstellingen in het theater. Cultuur maakt ons tot wat we zijn. Cultuur bepaalt hoe we naar de wereld kijken, hoe we met elkaar omgaan en wat we mooi of lelijk vinden. Cultuur geeft mensen hoop en vertrouwen in de toekomst, stimuleert creativiteit en versterkt netwerken. GroenLinks vindt dat kunst en cultuur een wezenlijke bijdrage levert aan de ontwikkeling van (jonge) mensen tot zelfdenkende, kritische burgers die weten waar hun krachten liggen en die (hopelijk) willen inzetten om Eindhoven net een beetje leuker te maken. Iedereen moet dan ook in staat gesteld worden om zich op cultureel gebied te ontwikkelen. De ene persoon zal dat doen door zelf deel te nemen, de ander door te consumeren. GroenLinks vindt dat het mogelijk maken van deze ontwikkeling van mensen van primair belang is voor onze samenleving. Door te investeren in Kunst en Cultuur creëren we een verbindende factor tussen mensen.

Wat doet de gemeente?

Cultuur heeft een intrinsieke waarde. De organisaties en individuen die bezig zijn met cultuur bepalen hun eigen artistieke koers. Wat is dan de rol van de gemeente? De overheid definieert een niveau van voorzieningen die zij voor haar burgers belangrijk vindt en maakt het mogelijk dat deze voorzieningen er zijn. Dat doet zij op verschillende manieren: soms is zij opdrachtgever, en soms scheidt ze gunstige randvoorwaarden zodat mensen toegang krijgen tot voorzieningen en initiatieven, of in staat gesteld worden om zelf iets te kunnen organiseren. Daar waar het nodig is steunt zij culturele organisaties of projecten met ruimte of (financiële) middelen. Daarbij moet de overheid kijken naar het algemene belang van de samenleving: Wat draagt cultuur bij aan de ontwikkeling en het welbevinden van de inwoners van Eindhoven?

GroenLinks kiest er in eerste instantie voor om een breed basisaanbod te realiseren. Als er geld over is, kan er geïnvesteerd worden in talentontwikkeling en topvoorzieningen.

De brede basis

GroenLinks vindt dat de gemeente een primaire verantwoordelijkheid heeft om ervoor te zorgen dat er een breed cultureel basisaanbod is. Onder een breed basisaanbod verstaan we dat een vertegenwoordiging van alle gangbare disciplines in de stad aanwezig zijn: Theater, dans, muziek, film en media, beeldende kunst, urban culture, cultuurhistorie, cultuureducatie, amateurkunst, informatie en kennisoverdracht. Een balans tussen de verschillende disciplines waardoor een breed publiek bediend wordt is belangrijk. GroenLinks kiest ervoor om binnen dit brede aanbod extra ruimte te geven aan nieuwe initiatieven: Eindhoven is een broedplaats voor beginnende kunstenaars en de creatieve industrie.

Het is belangrijk dat de drempel laag is voor het basisaanbod. Daarom gaan ze waar mogelijk de buurten en wijken in, bv. het bibliotheekfiliaal of de muziekkles. Kleine initiatieven in de wijken worden gestimuleerd, bv. door gebruik te maken van ruimten in de spilcentra of in de wijkgebouwen. Maar de beweging geldt ook andersom: buurtactiviteiten moeten ook hun plekje kunnen vinden in de stedelijke voorzieningen. Op die manier willen we een breder publiek kennis laten maken met deze voorzieningen.

Ook talent en top

In het cultuurbeleid wordt gekozen om naast de basisvoorzieningen in de breedte, ook voorzieningen voor de top mogelijk te maken. GroenLinks vindt het goed dat er aandacht is voor "talent en top". Een talentprogramma geeft mensen de mogelijkheid om door te groeien en kunnen zo op hun eigen manier een voorbeeldfunctie hebben, een inspiratiebron zijn voor andere mensen in

onze stad. Met de topvoorzieningen profileren wij onze stad, culturele voorzieningen zijn een voorwaarde voor de economische ambities die onze stad en onze regio heeft. Het is dan ook van economisch belang om in culturele voorzieningen te investeren. GroenLinks kiest er dan ook voor om voor de topvoorzieningen (co)financiering te zoeken in economische budgetten, of geld uit provinciale, landelijke of Europese fondsen.

Wat mag dat kosten

De laatste jaren is er veel te doen geweest om culturele subsidies. Met name na het realiseren van nieuwbouwprojecten ontstond er vaak discussie over overschrijding van budgetten en exploitatie. GroenLinks is voor een goede toets van bestaande en nieuwe culturele plannen op haalbaarheid en risico's zodat duidelijk is waar we ja of nee tegen zeggen en goede afspraken kunnen maken over wie welke verantwoordelijkheid heeft bij het overschrijden van budgetten.

Nieuwe initiatieven moeten de ruimte krijgen. Het moet makkelijker worden om voor activiteiten een eenmalige of meerjarensubsidie te krijgen. Daarbij moeten we ons realiseren dat als de nieuwe initiatieven een succes zijn, er verwachtingen worden gecreëerd voor de toekomst.

GroenLinks ziet voor de komende jaren, waarin er stevig bezuinigd moet gaan worden, voornamelijk geen mogelijkheden om het cultuurbudget structureel te verhogen. Om bezuinigingen op te kunnen vangen, is het nodig om te bekijken of er meer inkomsten gegenereerd kunnen worden uit culturele activiteiten. Doelgroepen met een hoger inkomen kunnen best iets meer bijdragen aan culturele activiteiten. De toegankelijkheid van activiteiten voor het brede publiek blijft echter het uitgangspunt. De gemeente moet maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat ook lagere inkomens gebruik kunnen blijven maken van culturele voorzieningen.

Wat wil GroenLinks?

- *Een breed cultureel basisaanbod;*
- *Stimuleren van broedplaatsen voor beginnende kunstenaars/designers;*
- *Culturele activiteiten aanbieden op wijk of buurtniveau;*
- *Culturele voorzieningen hebben een regionale, provinciale of landelijke functie, we streven er dan ook naar dat er een evenredig deel van de noodzakelijke middelen vanuit de regio, provincie of het Rijk beschikbaar komt. Investerings in topvoorzieningen worden betaald uit economische budgetten;*
- *Subsidies worden alleen verstrekt op basis van realistische plannen. Bij nieuwbouw dient een exploitatietoets uit te wijzen of de plannen haalbaar zijn;*
- *Ook de inkomstenkant van culturele instellingen moet onder de loep genomen worden: mensen die de entreprijzen makkelijk kunnen opbrengen kunnen best iets meer betalen. Culturele voorzieningen dienen laagdrempelig te blijven voor een breed publiek.*

Hoofdstuk 5: Duurzaam vervoer

Wat heeft de luchtkwaliteit op de Leenderweg te maken met de klimaatcrisis? Alles! Familie, vrienden, werk of recreatievoorzieningen vinden we niet altijd meer om de hoek. De afstanden die we overbruggen worden als maar groter. Een groot deel van onze verplaatsingen gaat met de auto of het vliegtuig. Deze vormen van mobiliteit brengen grote maatschappelijke problemen met zich mee: onveilige situaties, lawaai en aantasting van natuur en milieu, onder andere de toename van fijnstof en broeikasgassen door de verbranding van fossiele brandstoffen.

Verbetering van de (auto)bereikbaarheid resp. het oplossen van de files is de afgelopen jaren de grote drijfveer achter het overheidsbeleid. Hoewel inmiddels duidelijk is dat de aanleg van meer wegen alleen maar leidt tot nog meer verkeer en weer nieuwe knelpunten, gaat het meeste geld toch nog steeds naar nieuwe infrastructuur. Ook in de regio Eindhoven. Een goed voorbeeld is de Grote Ruit. GroenLinks is en blijft tegen deze nieuwe weg: verkeerskundig overbodig en schadelijk voor natuur en milieu.

Langzamerhand komt er meer aandacht voor verbetering van het openbaar vervoer en het stimuleren van fietsverkeer. Eindhoven heeft hierin nog een flinke stap te zetten, want het autogebruik voor de korte afstanden is relatief hoog in onze stad.

Fietsers eerst!

We willen af van de vanzelfsprekendheid waarmee "verplaatsingen" met de auto gedaan worden door het gebruik van de benenwagen, de fiets en het openbaar vervoer (en combinaties hiervan) veel aantrekkelijker te maken. GroenLinks wil een trendbreuk. Het uitgangspunt wordt: lopen, fiets of bus en als het niets anders kan dan pas de auto gebruiken. En dan het liefst een milieuvriendelijkere elektrische auto.

Hiervoor is het nodig de fiets niet als een last te zien ("overall staan ze maar"), maar als een unieke kans de bereikbaarheid, het milieu en de gezondheid van onze inwoners te verbeteren. Het Actieplan Fiets! - door de gemeenteraad in 2009 vastgesteld - is een eerste stap. Het plan wil de stad aantrekkelijker maken voor de fietser. GroenLinks wil dat Eindhoven dé fiets- en wandelstad van Nederland wordt en schroeft daarom de ambitie verder omhoog. Vertrekpunt is wat er in 2014 (of uiterlijk 2018) nodig is om dit doel te bereiken. GroenLinks wil een meerjarig investeringsplan om in 2014 (of uiterlijk in 2018) dit doel te bereiken. De ruime en groene ruimtelijke structuur van Eindhoven biedt uitstekende kansen voor een perfect netwerk aan fietspaden en fietsstroken, mits er ook gekeken wordt naar mogelijkheden om autowegen smaller te maken. Dit vraagt een breed scala aan maatregelen. Hiervan is een deel wel door het huidige college van B&W in de afgelopen vier jaar ingezet, maar vaak met te weinig ambitie en te weinig financiële middelen.

Wat wil GroenLinks?

GroenLinks heeft de volgende doelstellingen voor de komende 4 jaar om het autogebruik te verminderen en het fietsgebruik te bevorderen:

- 30% minder autoverkeer binnen de ring (tov 2008);
- alle doorgaand verkeer binnen de ring weren;
- aandeel auto's daalt in het aantal verplaatsingen met 10% (tov 2008);
- verdubbeling aantal verplaatsingen per fiets tot 7,5 km;
- 25% meer verplaatsingen per fiets tot 12 km;
- vermindering van de blootstelling aan fijnstof (handhaving nieuwe Europese normen per 1-1-2010)

Om deze doelstellingen te bereiken zet GroenLinks in op:

Actieplan fietsstad Eindhoven (taskforce legt binnen 1 jaar plan op tafel).

Onderdelen van dit plan zijn:

- *Ontvlechting auto- en fietsverkeer op primaire en secundaire routes (draagt ook bij aan luchtkwaliteit fietsers en verkeersveiligheid)*
- *Versneld doorvoeren van regelstrategie verkeerslichten ten gunste van fietsers*
- *Verbetering kwaliteit fietspaden*
- *Verbetering aantal en kwaliteit fietsstallingen (ook bij HOV-netwerk)*
- *Faciliteren elektrische fietsen voor woon-werkverkeer binnen stedelijk gebied (oplaadmogelijkheden, stalling)*

Actieplan autoverkeer (taskforce legt binnen 1 jaar plan op tafel).

Voor dit plan worden de volgende instrumenten worden ingezet:

- *Betalen voor autogebruik (zie ook Trondheim, Londen)*
- *Dynamisch verkeersmanagement*
- *Versneld invoeren van de strategie Verkeerslichten met als doel een betere doorstroming op basis van de gestelde prioriteiten*
- *Differentiëren parkeergelden en parkeervergunningen zodat deze voor schonere auto's, een deelauto's lager worden*
- *Transferia bij treinstations buiten de stad*
- *Faciliteren elektrische auto's (oplaadpunten)*
- *Uitbreiden van de milieuzone binnen de ring naar bestelauto's*
- *Invoering 80 kilometerzone Randweg*
- *Indien noodzakelijk: aanpassen Hoofdinfrastructuur (b.v. Fellenoord afsluiten of afschalen)*

Versnellen bestaande HOV-plannen.

Naast de geplande hoogwaardige lijnen richting Nuenen en Valkenswaard, dienen er slimme verbindingen te komen die werk- en woongebieden in stad en regio directer met elkaar verbinden. Voorbeeld is een HOV-lijn over de rondweg. Bij de voertuigkeuze dient nadrukkelijk gekeken worden naar de mogelijkheid van tram en/of "light rail". Op de langere termijn kan gedacht worden deur-tot-deur openbaar vervoer op basis van elektrische voertuigen en moderne ICT.

Ontwikkeling van een aantrekkelijk modern transferpunt

Dit transferpunt tussen fiets, HOV en trein willen we ten noorden van Fellenoord situeren (terrein Rabobank, Kennedylaan).

Eindhoven Airport

Een groot deel van de mobiliteitsproblematiek vraagt samenwerking op provinciaal, nationaal en zelfs Europees niveau. Vaak ligt daar ook de besluitvorming. De gemeente en de regio Eindhoven zijn in de aanloop naar veel beslissingen echter een belangrijke speler. De toekomst van Airport Eindhoven is hiervan een voorbeeld.

Het Kabinet heeft ex-minister Alders de opdracht gegeven om de mogelijkheden te verkennen om 70.000 (onrendabele) vluchten van Schiphol te verplaatsen naar Eindhoven en Lelystad. GroenLinks is hierop tegen omdat dat een onevenredige milieu- en geluidsbelasting voor de omgeving met zich meebrengt. De gesprekken met alle belanghebbenden (waaronder gemeenten, Brabantse Milieufederatie en BOW) zijn nog steeds niet afgerond. GroenLinks Eindhoven is deelnemer in het samenwerkingsverband "de 10 geboden van Eindhoven Airport". Uitgangspunt van GroenLinks is selectief gebruik van het vliegveld voor vooral zakenverkeer. Eventuele groei binnen de huidige maximale nomering voor omgevingsbelasting wordt 100% gecompenseerd. Binnen 10 jaar is Airport Eindhoven volledig klimaatneutraal. Nieuwe milieuvriendelijkere technieken in de vliegtuigindustrie kunnen in de toekomst nieuwe inzichten bieden.

Wat wil GroenLinks?

- *Eindhoven Airport is er vooral voor zakenverkeer;*
- *Eventuele groei wordt gecompenseerd;*
- *Binnen 10 jaar is Eindhoven Airport klimaat neutraal.*

Hoofdstuk 6: duurzame economische ontwikkeling

Eindhoven is in Nederland de hoofdstad van de *high tech* maakindustrie. Ons motto is zelfs "leading in technology" en we presenteren ons samen met bedrijfsleven en onderwijs als *Brainport*.

Eindhoven heeft een internationale oriëntatie. Eindhoven wil een interessante vestigingsplaats zijn voor internationale bedrijven en werkt nauw samen met onder andere Aken en Leuven. Het huidige ruimtelijk economisch beleid richt zich op het scheppen van werkgelegenheid van zoveel mogelijk kenniswerkers. Met *Brainport* heeft de regio Eindhoven binnen Nederland een helder profiel gekregen. Dit heeft zich ook vertaald in de financiële steun van regionale projecten door *Den Haag*.

Ondanks het succes van *Brainport* heeft GroenLinks twee belangrijke kanttekeningen.

High tech, Low tech...

Ten *eerste* wordt er in de programma's van *Brainport* te veel uitgegaan van de veronderstelling dat innovatie vooral het resultaat is van onderzoek & ontwikkeling. Veel innovatie vindt echter plaats in middelgrote- en kleine bedrijven door gebruik te maken van de praktijkkennis van ondernemers en medewerkers. En niet alleen in de *high tech*, maar ook in de zogenaamde *low tech* maakindustrie, zoals de textiel en kunststof. In de *low tech* maakindustrie zijn (nog steeds) veel mensen in de regio Eindhoven werkzaam. De *low tech* maakindustrie biedt bovendien kansen voor het aanbod op de arbeidsmarkt voor mensen met een lagere opleiding (veel jongeren verlaten het onderwijs zonder een startkwalificatie MBO niveau 2).

Het grote probleem van Nederland - en ook van Eindhoven - is niet zozeer te weinig ideeën, maar het onvermogen om resultaten van al dat onderzoek en ontwikkeling te vertalen naar succesvolle producten en diensten. Dit wordt ook wel de *innovatieparadox* genoemd. De oplossing is niet meer onderzoek en ontwikkeling, maar vooral *sociale* innovatie: ondernemerschap, flexibel organiseren en slimmer werken. Juist in een stad met veel creatieve mensen (designers) en kennis van organiseren (TU/e) zou deze slag gemaakt kunnen worden.

Duurzaam is booming

Ten *tweede* staan we voor de uitdaging een omslag te maken naar een duurzame economie. Klimaatcrisis en afnemende olievoorraden dwingen ons tot radicale keuzes. Hoewel energiebesparing, hergebruik en recycling stapjes op de goede weg zijn, is dat niet genoeg. De manier waarop wij producten, gebouwen en gebieden ontwerpen moet compleet anders. Eén van de nieuwe benaderingen is "cradle-to-cradle" – in goed Nederlands "afval is voedsel". Producten worden zo ontworpen dat de gebruikte materialen 100% in nieuwe kringlopen kunnen worden gebruikt. De gemeenten Almere en Venlo hebben zich al door *cradle-to-cradle* laten inspireren. Eindhoven kan hier van leren.

Eindhoven heeft als technologiestad een uitstekende uitgangspunt om in samenwerking met bedrijfsleven en onderwijs een voorloper te worden op het gebied van duurzame economie. Bestaande (vaak kleinschalige) initiatieven, organisaties en bedrijven kunnen een belangrijke rol vervullen om visie en projecten te ontwikkelen. Ook op dit gebied kunnen low tech en high tech veel van elkaar leren.

Wat wil GroenLinks?

- *De gemeente Eindhoven moet het accent van Brainport verschuiven naar duurzame innovatie.*
- *De gemeente Eindhoven moet zorgen dat duurzaamheid het leidende begrip wordt in de stadsvisie voor Eindhoven en de beleidsvisie op Brainport. In de samenwerkingsverbanden tussen gemeente, onderwijs en bedrijfsleven, zou People, Planet, Profit het uitgangspunt moeten zijn!*
- *De gemeente Eindhoven moet in navolging van Hannover, Almere en Venlo de Eindhoven-principes opstellen met duurzaamheid als leidend uitgangspunt. De burgers van de stad worden intensief in dit proces betrokken. Dat is zinvoller dan de keuze van een nieuwe slogan als opvolger van "leading in technology";*
- *Eindhoven is ook designstad. Gestimuleerd moet worden dat design zich ook gaat richten op de ontwikkeling van milieuvriendelijke productieprocessen;*
- *De gemeente Eindhoven moet een DuurzaamheidsLab faciliteren. Hierin worden ideeën en kennis uitgewisseld. De opzet van het DuurzaamheidsLab moet breed en uitdagend zijn zodat zowel DAF Trucks met zijn schone motoren als kleinschalige initiatieven hierin passen. Mogelijk wordt het nieuwe Duurzaamheidscentrum ontwikkeld tot DuurzaamheidsLab.*
- *De overheid heeft een belangrijke rol als klant. Alle nieuwe gebouwen van de gemeente moeten cradle-to-cradle worden ontworpen en beheerd;*
- *Bestaande bedrijventerreinen dienen betere benut of hergestructureerd te worden voordat er nieuwe bedrijventerreinen mogen ontstaan;*
- *Hoewel Eindhoven een redelijk goede score heeft op de duurzaamheidsbarometer moeten en kunnen de ambities voor duurzaam inkopen hoger;*
- *De gemeente Eindhoven moet deelnemen aan de "Community of Practice" voor duurzame gebiedsontwikkeling met o.a. Almere, Venlo en Maastricht.*
- *Transition Town Eindhoven is onderdeel van een wereldwijd initiatief om in middelgrote steden oplossingen te vinden voor de klimaatcrisis langs de lijnen duurzaamheid, participatie en innovatie (zie ook www.transitionstowns.nl). De gemeente Eindhoven moet dit burgerinitiatief waar nodig faciliteren en open staan voor de voorstellen van Transition Town Eindhoven.*
- *Veel innovatie begint bij "starters". De gemeente moet starters zo veel mogelijk faciliteren - met bedrijfsruimte, netwerken, ICT- maar niet de vrijheid ontnemen om zich te ontwikkelen.*

Als je altijd door wilt gaan

Rijk, provincies en gemeenten zijn inmiddels doordrongen van de noodzaak om plannen te maken voor het afremmen van de klimaatverandering. De gemeente Eindhoven heeft gekozen voor een energieneutrale stad als doelstelling voor de lange termijn. Over de verschillende scenario's neemt de gemeenteraad de komende maanden beslissingen. Essentieel voor het halen van de lange termijn doelstellingen (energie neutraal rond 2050) is het nemen van effectieve maatregelen voor de korte termijn. Drempels voor burgers, woningbouwcorporaties en bedrijven om te investeren in energiezuinige maatregelen moeten worden verlaagd. Kennis moet worden gebundeld en gedeeld via een Energiewinkel. Financiële prikkels moeten transparant en duurzaam zijn. Besluitvorming over de routekaart naar klimaatneutraal Eindhoven moet tevens de uitwerking (en financiering) van de eerste stappen omvatten. Tot slot dient de gemeente investeringen in duurzame energievormen, zoals zonne- en windenergie, warmte- en koude-opslag te stimuleren.

Wat wil GroenLinks?

- *Verlaging van drempels voor burgers, woningcorporaties en bedrijven om te investeren in duurzame energie. Dit kan bv. door het fonds voor energiebesparende maatregelen blijvend te verhogen;*
- *Stimulering van investeringen in duurzame energievormen, zoals zonne- en windenergie, warmte- en koude-opslag.*

Hoofdstuk 7: financiële paragraaf

In dit verkiezingsprogramma hebben wij een GroenLinkse toekomstvisie geschetst. Een toekomst waar iedereen meetelt, waar lasten eerlijk verdeeld worden en waar gekozen wordt voor een

duurzame leefomgeving. Wij realiseren ons dat er, naast politieke wil, ook financiële ruimte nodig is om die visie te kunnen waarmaken. In een tijd van economische recessie, met in de komende periode mogelijk stevige bezuinigingen in het vooruitzicht, is het lastig om budgetten vrij te maken. Toch zal dat noodzakelijk zijn om onze visie en doelstellingen voor de lange termijn te realiseren. Eindhoven is daarbij geen eiland. Onze inkomsten zijn voor een groot deel afhankelijk van de rijksoverheid, die worstelt met de gevolgen van de economische recessie.

Van GroenLinks mag verwacht worden dat er een solide financieel beleid gevoerd wordt, gekoppeld aan principiële keuzes. Dat doen wij op landelijk niveau, met bijvoorbeeld een tegenbegroting in de 2^e kamer, met maatregelen om de lastendruk beter te verdelen zodat de koopkracht van lagere inkomensgroepen ondersteund wordt, door te bezuinigen op uitbreiding van infrastructuur die gericht is op automobilititeit en fiscale subsidiëring van autogebruik, en door juist te investeren in klimaat en energiebesparende maatregelen, duurzame werkgelegenheid en een efficiënte en effectieve organisatie van de sociale zorg.

Dat vertalen wij ook naar lokaal niveau in Eindhoven. Daarbij hanteren we komende jaren de volgende richtlijnen:

- Lasten worden eerlijk verdeeld; de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten en als het aankomt op verantwoordelijkheid nemen, is het motto "de gebruiker, of vervuiler, betaalt".
- Als we er niet omheen kunnen dat er op beleidsterreinen bezuinigd moet worden dan kiest GroenLinks niet voor de kaasschaafmethode. Beter gericht keuzes maken, zodat je op die plekken waar je prioriteit stelt, de kwaliteit overeind blijft.

Beleidsterreinen waar GroenLinks met prioriteit uitvoering aan wil geven zijn:

- Maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen én buiten de stad; ondersteuning van die mensen die dat echt nodig hebben; iedereen doet mee.
- Investerings in milieu, klimaat- en energiebeleid. Dit zijn voor GroenLinks een investeringen in een duurzame toekomst, waarop wij niet willen bezuinigen maar juist extra stimuleren, zodat daarmee ook een bijdrage geleverd wordt aan werkgelegenheid en een duurzame stad.
- Wijkvernieuwing; leefbare wijken en buurten. Zeker in een tijd van toenemende werkloosheid kan de sociale cohesie wel een impuls gebruiken!

Financiële ruimte kan volgens GroenLinks gezocht worden door:

- Verhogen van de (gemeentelijke) inkomsten door bijvoorbeeld aanpassingen van de OZB, parkeertarieven en toegangsprijzen voor culturele instellingen en evenementen; wel samen met maatregelen die voorzieningen bereikbaar houden voor starters en laagstbetaalden.
- Besparingen; door bijvoorbeeld aanscherpen van het inkoopbeleid; niet alles bij één partij onderbrengen en soms ook kleinere klussen in eigen beheer doen in plaats van altijd uitbesteden. Bijvoorbeeld in de openbare ruimte, samen met ondernemers en bewoners die daar het voordeel van hebben. Soms is het ook gewoon slimmer werken, om met minder of met hetzelfde geld een beter resultaat te bereiken.
- Subsidies en gemeentelijke bijdragen moeten ingezet worden voor die mensen en op die plekken waar de grootste noodzaak ligt en waar ze het meest effect voor de lange termijn (duurzaamheid) opleveren. Dat betekent dat er wat ons betreft kritisch gekeken kan worden naar doelgroepsubsidies aan hen die dat eenvoudig zelf kunnen betalen en ook dat gemeentelijk beleid vaker dan nu beoordeeld moet worden of het opbrengt wat ervan verwacht werd. Zo niet, dan moeten we ook de beslissing durven nemen om het stop te zetten.

Slotwoord

In dit programma heeft u kunnen lezen wat GroenLinks Eindhoven vindt over een aantal voor ons centrale thema's. Natuurlijk zijn er nog veel meer onderwerpen die komende jaren aandacht

vragen. Heeft u naar aanleiding van dit programma vragen, opmerkingen of wilt u iets weten over andere standpunten van GroenLinks?

Neemt u dan gerust contact op. Kijk voor meer informatie op onze website:

www.groenlinkseindhoven.nl of mail ons secretariaat: secretaris@groenlinkseindhoven.nl

U kunt natuurlijk ook rechtstreeks contact opnemen met een van onze kandidaten.

Hun contactgegevens vindt u ook op onze website.